

Braslavas pagasta
(Valmieras apriņķī)

„Ivotu” mājas

KRONIKA

sastādīta - uzrakstīta no Ēkaba Millera
un aptver laikmetu sākot no XVIII. g. s. sākum
ma līdz šim.

Smiltene,
II. pilsētas pamatskolā
10. februārī 1923. g.
J. Millers

Šo kindrīgu rakstītāja tēvs Braslavas „Reņča” mājas īpašnieks Kārlis Millers, miris 1917. g. pavasarī, 1906. g. sastādījis testamentu, kā liesinīki klāt bijuši vietējie - pagasta skolotājs J. Vidins un skrīveris A. Lietins, pēdējais testamentu uvrakstījis, jo mans tēvs - testators, neprata rakstīt. Testaments, kuru vairāknārtīgi papildināts un kura norakstu šē klātpielieku, īsumā šāds: Reņča māju nedalītu ar visu inventāru manto vecākais dēls Kārlis. Viņam - Kārlim jānodod mātei - testatora sievai uzturs līdz mūža galam un jāizmaksā māšai Līzei Kurpnieks - 50 rbl., māšai Annai Saukums - 60 rbl., brālam Adamam - 110 rbl., māšai Kristīnai Gutmanis - 50 rbl. un man - brālam Jēkabam - 200 rbl. Augšminētā nauda jāizmaksā neagrāk kā pēc 10 gadiem pēc testatora nāves.

Mājas vērtība ar inventāru apm. Ls 15000. (750000 rbl.), bet jāizmaksā tikai Ls 9,40.

(470 rbl.) neieskaitot mātes uzturu 12 rbl. mēnesī.

Pēc daudzu un dažādām pārvērtībām un apspriestārnām, līgumiem un atkal līgumiem uz raksturīgā - divainā testamenta pamata Reņča māja 1925. g. 1. aprīlī tika pārakstīta uz brāļa Kārļa vārdu un tai pašā dienā uz manu - Jēkaba, vārdu vienā domātā trešdaļa, bet 1927. g. 15. janvārī piepirkta no brāļa Kārļa vienu $\frac{1}{6}$ daļu, formāli pirkšanas maksu noteicām uz Ls 350. Tā tad brālam Kārlim un man Jēkabam sākot ar 15. 1. 27. pieder katram viena puse no Reņča mājas.

Sākot ar 1917. g. pavasari (apm. 6. maiju) brālis Kārlis īrmanēja visu Rencā māju, turpat dzīvoja arī brālis Adams un rentēja apm. $\frac{1}{3}$ mājas, cik viņš tēvam un brālam Kārlim renti maksāja - nezinu. Kad bija pāgājuši 10 gadi pēc tēva nāves, vajadzēja mantiniekiem, kuri ar testamentā minēto daļu nebija mierā, īrmaxsāt un, lai neircēltas tiesāšanās, vienojāmies šādi: Kaut gan brālis Kārlis 10 gadu laikā (1917. - 1927.) īrmanējis visu Rencā māju, taču viņam vienam pašam bez kādas atmaksas - īrmaxsas, mantiniekiem paliek Rencā pus. māja, bet es Ēkabs ne tikai apņēmos, bet arī 3 gadu laikā īrmaxsāju māsai Līzei - Ls 1000, māsai Annai - Ls 1000, māsai Kristīnai - Ls 1000. un brāļa Adama daļu Ls 1000 īrmaxsāju brālam Kārlim, jo 1927. g. Adams īrroķstīja krītī, ^{ka} sev pienākošo mantojuma daļu - Ls 1000 esot saņēmis no brāļa Kārļa, t. i. neesot samaksājis visu renti par xemi, ko rentējis no brāļa Kārļa. Par augšminēto mantojumu īrmaxsām šē klāt pievienoti krītī, parroķstīti no brāļiem Adama un Kārļa, kā arī no māsām Līzes, Annas, Kristīnas un viņu vīriem.

Pēc tēva nāves (1917. - 1927.) Rencā māja ir nolaiista līdz beidzamam: pirtina nodegusi, mazaīs īkūnītīs jau vairākpjāduš stāv turšs bez jumta, arī pagroba velve jau sen laixī īdeni cauri un, kā īna bez jumta,

tiemot lietots kā brūnis, kurā mazgājot velu. Arī visas citas ēkas galīgi nolaišā stāvoklī: jumti cauri, pamati sagruvuši... mēļos cirsts, kur parocīgi, plavas pieaugušos krūmiem, tūrumi neaparti, ābolins nesēts, grāvi netirīti, un daudz aramās jemes jau vairāngadus stāv atnosta, abi vecie augļu dārzi arī savu „gaitu” beiguši. —

1927. g. 26. 27. un 28. oktobrī valsts zvērināts mērnies A. Smilga izmērīja un sadalīja Rencu māju uz divām līdzīgām daļām. Par izdalīšanu, izmērīšanu un plānu pagatavošanu tika samaksāts mērnienam Ls 4 par ha.

Ēkas tika sadalītas šādi: brālam Kārlam paliek dzīvojamā ēka, 2 kūti un vecais siens skūnis, ko arī pagrobs, manā pusē paliek 1 kūts, visas 3 klētnas, mazais skūnītis un rija ar pildarhu, atradotās uz brāļa Kārļa jemi. Ēku vērtība pēc sārstarpējās ugunsapdrošināšanas biedrības valdes lēmuma Rencim par Ls 4100, bet man — Ls 3400.

22. 4. 27. tika iedēstītas aiz klētīm pie vecā Rencu dārza 5 potētas un 5 nepotētas ābelītes vairāk jaunāgu un upenu krūmiņi, dažas plūmes, rozītes, kastanīts, ābolins, ķlavina un divas liepiņas. (Stādi izaudzēti Ungurpils skolā).

28. 4. un 2. 5. 1928. g. tika iedēstītas manā jēmē aiz klētīm no Bulduru dārzkopības skolas izzūtītās 3 ballās dzidrās, 3 sīpoliņu, 2 māla-seriņu, 2 Bauskas humbierus-ābeles, kuras izmaksāja Ls 26, 20., bet tam no Braslavas Kreišmaņa dārzniecības 1 humbieris. Reverts, 3 antonovkas ābelītes, 2 kuiskp-kožu ābelītes un ķirsis spāneru - dzeltenī sārtais šie augļu kociņi Braslavā izmaksāja Ls 29, 80. Savu no Rencu mājas atkalīti pusi nosau-

cu „Avoti”, jo plavā ir kāds liels māks,
ko sauc par „avotīnu” un kurš nekad neiz-
sīkstot, arī sūsa gadā (1869) ne, kā
man to lēvs stāstīja, bez tam tūmā
ar Rēnča dārgas pretim jaunoci Avotu
džiojamai ēnai ir par tūma vidu daļu
avotīnu nosusināšanai rokt grāvis, kurš
tagad galīgi aizaudzis, un kuru līķu ištīrīt,
un tīnu pārliecināties par minēto avotīnu
esamību.

1927./28. saimniecības gadā „Avotu” mājas
jēmi rentēja F. Silda un daļu arī brā-
lis Adams, jo Rēnča māja vēl realās da-
lās sadalīta nebija. Rentes naudu
650 rbl. par pūrvietu (apm. 40 pūrvietas aram-
jenes) saņēma brālis Kārlis, kura rente
pēc galīgas norēķināšanās pienākas man.
Tā par iepriekšējiem diviem saimniecības
gadiem $\frac{1}{3}$ no Rēnča mājas ienākumiem
pienākas man, jo kā jau minēts $\frac{1}{3}$ Rēnča
mājas 1925. g. 1. aprīlī tika korrobarēta
un manē vārdu. Tā kā bez augšminētās
rentes, kuru, kā jau minēts, pienācās saņemt
man, esmu aizdevis brālam Kārlam vairak-
reizes naudu, tad viņš iekļāva man savas
Rēnča mājas obligāciju par Ls 2000 no
18. marta 1926. g. ar Nº 279.

Ēkat. šē klātpieliktās kvītes par brālam
Kārlam pēc līguma irsniegta naudu un
arī par airdevumiem

1928./29. saimniecības gadā Avotu māju
irrentēju Martinam Pūceni
par Ls 560, paturat sev augļu dārgus,
bet rentniekam vēl jāpievied jaunbūvēm
viena kubiseass akmens. Tā kā 1928. g.

vasara bija neauglīga - ļoti lietaina, tad labprātīgi atļaidu $\frac{1}{4}$ rentes naudu, tā kā par Avotu māju saņemtu rentes tikums ($580 - 140 =$) 440 ls. un pievēstu kubikassi akmeim.

1929/30. saimniecības gadā Avotu māju īrēteju tam pašam M. Pucem par 560, kuru jumtu viņš man kōrtīgi samaksāja, ka arī pieveda ligumā minēto kubikassi akmeim.

Arī mājas nodokļus maksāja rentnieks, kaut gan slopja (1928/29) g. tos Valsts atļaida - stiprāja.

1930/31. saimniecības g. Avotu māju īrēteju Mārtinam Bērzinam atkal par 560 latiem, kā arī mājas nodokļi apm. 100 ls viņam - rentniekam jāmaksā un jāpieved jaunbūvēm viena kubikass akmeim. Rentes tik samaksātā, nodokļi nolīdzināti, bet akmeņus gan nepieveda.

1931/32. saimniecības g. M. Bērziņš nolika par rentnieku uz iepriekšējā g. noteikumiem, t. i. samaksāja renti 560, bet nodokļu samaksu atļaidu, un akmeņus viņš atkal nepieveda. Testājas tā sauktais Krūzes laiks un lauksaimniecības ražojuumu cenas kritās vairāk kā uz pusēm. Bija domāts Avotu mājās nokasāt 1932. g. vasarā izdarīt būves darbus, tādēļ māju īrētājam izdevu uz graudu, kā jau daudz citi. lauksaimnieki. Līgums, kurš glabājas mājas arhīvā šāds: Graudnieks apņēmis visu vasarāji ar savu sērli, kuru viņam ruden no lohākiem graudiem atdod, pie kam no visas ražas kā graudiem, aļobliņā, sienu, salmiem un pelavām graudnieks dabū $\frac{1}{3}$, bet īpašnieks tikai $\frac{1}{3}$ daļu. Tā pēc divu gadu Avotu mājas rentesā-

nas M. Bērziņš palīka par graudnieku.
 1932/33. saimniecības g., kā jau minēts, M.
 Bērziņš Avotu mājas graudnieks, bet
 viņa brālis Frīsis Bērziņš rentē no
 brāļa Kārļa daļu no Rēncā mājas.
 Šis gads priekš manis neizdevīgs, jo
 brāli Bērziņi nespēj kārtīgi darbus
 veikt. M. Bērziņš slimot ar kādu tur
 muguras vaīti un nevar smagus dar-
 bus strādāt, saimniecības vadītāja
 māsa Anna Bērziņš slimoja gandrīz
 visu vasaru ar plaušu iekaisumu,
 viņu vecais tēvs, kuram jau pāri 80 g.,
 ar vienu pusi pārmiera un nevar pat
 sevi aprūpēt. Algotus darbiniekus ne-
 pienēma, darbus sasteigt palīdzēja
 daži dienas strādnieki. Gani nāca
 un gāja, ļoti netika kārtīgi gani-
 ti un nodarīja sējumiem daudz
 posta. Laimā netika apsēts, bija
 slapjš. Lietains pavasars, bet vasa-
 ra ļoti karsta. Kartupeļus priekš
 īpašnieka nepaspēja vairāk ie-
 stādīt kā 5 pūrus. Tē paši ne-
 tika kārtīgi aprūpēti. Rūkas,
 mieri izauga ļoti viegli, bet siens
 un sevišķi ābolus bija ļoti ļoti
 paaudzis.

Ābolus manā 1/3 daļā 16 stumburi
 tika novietoti uz jaunās kūts aug-
 šas. No pūrvietas sējuma kvieši
 ignāca 12 pūri, bet audzi, kuri ru-
 den tika par olundz vēl apsēti,
 bija lustaini un ļoti vāji augu-
 ši. "Dampā" mērā kvieši un ru-

drī par visu strāta māju 38 pūri, vasarāja
mieži, auzas un mistra — 89 pūri, karšufeli
apmēram 10 pūri. Pārējais abolišnovietots kaudrās.
Apseju vairāk kā 2 pūrvietais kriesu un apm.
4 pūrvietais rudzu, kuriem apseju 6 kules, "Tā-
masmiltu", un sēklu arī "novadināju" ar
"Germizomu."

Sai 1932/33. saimniecības gadā tika būvēta
dzīvojamā ēka 14 m. x 9 m. un kūts, kēls, pelav-
nieks-katu kambaris un malnas spēkmalis zem viena
jūmta 16 m. x 6 m. Tā dzīvojamā māja, ka arī
minētais saimniecības ēka — koka būve ar akmens
pamatiem. Mājas pamats — 3 pēdas ierakums zemē,
bet virspusē — 2 pēdas zemākā vietā. Koka mate-
riāls, kā būv — un jāgu balsti pirkti Valsts ma-
tāli no Braslavas mēlas un izmaksāja
Ls 219 par 158 dozāda lieluma kokiem, bet bez
tam mājas mērā tika nocirsti apmēram tik-
pat daudz koku. Akmeņi minēto ēku bū-
vei, izņemot 2 kubikaxis, kuras pierēda rent-
nieks M. Puce, tika pievesti par maksu, jo
strātu zemē sen vairs akmens nav. Kā jau
minēts, akmens pierēšana izmaksāja no Ls 35-
40 par kubikasi, un šim būvēt tika izlie-
tolas apm 9 kubikasis (7 x 7 x 7 p.) x 9. Spārda
mājas jumtam ar uzsisanu — uzklāšanu iz-
maksāja apm. Ls 600, jo tika nopirktas 300 tā-
feles, no kurām tika viena vesela tāfele at-
likās. Mājas būve — stāva uzcelšana stāv-
būves iebūvēšana un nolikšana Ls 500,
bet saimniecības ēkas būve tad ar jumta
uzsisanu Ls 180. Tā kā tiek vērti ņēmi
norēķini par ēku būvi, tad tos pielikumā at-
sevišķā lapā atzīmēšu. Ēkas būveja būv-
meistars Jānis Dzelbīts un mūra darbus izpē-

dija Tricis Kaspars, abi meisteri no Rlojas
miestā. Pamožokmens - tai stūrī uz lielās
liepas pusi (dienvidrīti) tika līnē 26. maijā
1932. g. No pirantiem kokiem dēļas, blakās
un latās tika sarāģēti 58 koki, bet tam
ir piranti dēļi un blakās "Graudēja" dēļu
fabrikā Graņkolnes pagastā. Smilti-
grants apm. 3 kubikmetri un 9 mucas cemen-
ta arī jau līdē šim izlietots. Šos skur-
steņus tika iemūrēti 2100 kriegeli, no
kuriem daļa pirnta Valmierā un daļa
Marsolucē. Eru būvēm sanēmu no
V. K. B. Ls 1000 aizdevumu - ilgtermiņā,
1932. g. par to izdevu - iekšlāju
Aostu mājas obligāciju par Ls 1000
un arī min. mājas plānu.
1933. g. februārī nopirku Valstī mērā 68
kūģevorus par Ls 213, kurus sagatavo
galvenā kartā priekš labības skūņa
celsanas, tādēļ sarāģēja dēļas.
Minētos korus, kurus izveda mē no
cirta L. Maniņis par Ls 85, pie Klāma-
mana sarāģēja, un šie koki auga
aiz Brastāvas muižas "Purvena" grant-
kalnā.

1933/34. saimniecības gads bija raibs doņādiem
piedrīvojumiem. Pirmkārt daudz pūļu, kai-
žu un izdevumu cēlās ka iesākām apstrā-
dāt māju pašu spēriem, tikai daļu ganības,
apm. 6 pūrv. arovas jemes un "ventra" plānu
sai g. izrentēju Renča rentniekam F. Bērfinam
par Ls 50, kuru jumti pie liguma noslēgs anas
kūlin saimniecāja. Nopirku no brāļa Kārļa
vina zirgu Omaru, kuru sagād saucam par "Anci",
tika apgādāti nepieciešamākie saimniecības-

remontēšanas darbi: arkli, ecešis, rosti; ragavas un kuraļi, kā arī zirga lietas - pājūgs un citi, kas kopā izmaksāja apm. Ls 500. Tā kā bija tikai viens zirgs, tad darba laikā bija jāņem par moksas palīgspēki, kas arī rodiņa prāvus izdevumus. Kaut gan parasarī upējā rudziem un kriesiem moksliģis mēslus, tad tūdel vasaroja un ziemāji paauga vāji, tikai kriesi apmierinoti - no 2 pūrv. apm. 26 pūri. Pūrvu būvums arī apmierinošs, tikai par daudz lietojini. Abolins gan bija labi pa- audzis - apm. 50 lieli stumbūri. Ruden ģeme ti- ka kārtīgi aparta, izņemot tikai vienu pūrv. vecā abolina paliku neuzarta. Vasara bija ne- auglīga ar krasām pārmaiņām bez lietas, jo pie- turējās ziemēla vējš. Dzīvojamās mājas būves darbi, kaut gan ar novēlšanos, turpinājas, tikai ielikto grūdas, griesti - kēnē apmesti, iemūrētas krāsni un plīts no būvniecības podiniem. Podnieka darbus veic K. Tāmpis - Alojas Ģurgišu m. īpašnieks, aku izroka Fr. Vanags. Cementa kriegelus izgatavoja J. Bērziņš par vienu santimē- ga bāla. Ar minētiem kriegeliem māju apsūva K. Sniegs. Abi pēdējie meistari no Mazsala- cas. Mājas apsūšana izmaksāja Ls 3, kv. ass. Tāka darbus pie mājas, kā lūkus, durvis u.c. darbus turpināja pag. g. būvmeistars J. Dreķis, kaut gan ne personīgi, bet ar apokšmeista- riem, kuri vienu otru darbu na mēra šeit nupūdelēja. Esmu aprēķinājis, ka dzīvojamā māja ar balkonu - verandu izmaksos (jo vēl nava galīgi gatava) Ls 6000. apm., bet kūtiņa, klētina, ratu kambaris ar moksas šķūniti - apm. Ls 3000. Vajadzīgais materiāls labības skūna būvei arī ir apgādāts: stabi, dēli, dēliši, lātas un arī akmeņi.

Launstrādnieku jautājums, kā jām vispārīgi, dārgs, darbs nerāzīgs - paviršs. Meitas alga nu Ls 25-18 mēnesī. Dienstrādnieks - vīrietis apm. Ls 2 dienā pie brīva uzturas. Tā ka pastāvīga vīrieta nebija, tad šis tas bija jāveic personīgi. Tri meitas ilgāki par mēnesi neturējās un daži - dien, pat nedēlām bija jāiztiek bez darba cilvēkiem. Septembrī Ānina iestājās Marksolacas pilsētas 6 kl. pamotskolas 7. kl., bij. Valtenbergu muižas pilī, kur darbojas arī ģimnazija. - Vissāpīgāki uz mūsu dzīvi atsaucās māmas slimība, kura marta mēnesī saslima un pēc 5 nedēļu slimšanas mājā - Stakenbergu skolā, no 6. aprīļa līdz 20. jūnijam ārstējās Durles sanatorijā Ēvrijē.

10. janvārī bija seriski silta diena, jo laiks pēturas ka parasarī - atnātnis, kaut gan sniega maz, tad šai dienā pārveda no Jaunskultes pirkto gori "Aulfa", par kuru samaksāju Ls 90, un kuros šīs dienas nācāt slaucoma - atnest. Soties. 1933 g. vasarā tika pārņemts Kucens Raibais "Fonsis" no viet. pam. skolas.

1934./35. saimniecības gads.

Māja, izņemot augļu, sakņu dārzus, daļas pūrvietas ābolina un plavas, "kaka lipa", tika iegraudota Marijai Koops (Sk. kontraktā, kurš novietots archivā). Grandnieku ģimene: māte, trīs meitas (jaunākā Elza 22 g. veca - garā slimā), dēls Pēteris - baltbilstnieks, neveselīgs. Cilvēki 5, bet strādnieki, var teikt - nerienā. Kā nekā jau nu tos laucen darbus sasteidza, bet kādas pāra pūrvietas xeme - augājs, polikar neuzarta. Ja, nu lai dara, šie lautiņi, tiešām nebūtu tik laumi, ja tieš Dievins būtu viņiem to protinā vai - na piešķir... piem.: Kartufelu novākšanā viņi grib izdarīt bez laustu noplaušanas, kad tiek aizrauditi, ka lausti pirms novākšanas jānosplauj, tad grandniece gausās, raud un saka, ka iesot kār ties, jo tāds darbus darīt nerajagot, nesot kontraktā minēts. Pāpures grāvis tiek pavisāi tīrīts, aizrauda, ka jātirā kārtīgi, tad dēls - grandnieces brālis, atbild: "ko nu jūs, kungs, velti runājat, istirtais grāvis jau ir dziļāks, kā netirtais!-", "Ja, tas ir taisnība," atbildu, "bet ar to vēl nepietiek." — Rūša bija vidēji labā: kriši un rudzi 88 pūri dāmpnerā, vasarā 92 pūri. Kartufeli bija auguši labi, kaut gan rakā mājā - jūra, kā iepriekšējā gadā.

Šai gadā tika uzbūvēta arī grandnieku māja "Ēbenis", kur dzīvo grandnieki. Kokdarbu reica Augusts Melngailis par Ls 160, un mūra darbus Oskars Loris par Ls 50. — Būves darbi tika iesākti iepriekšējā gadā, bet pabeigti - nedēļu pēc gurgiem. Kopa materiāls pa lielānai dāva. Rūša māja vecās rijas kolni. - Vasara bija ļoti silta, sausa, bet šodēl auklīga. Rudens brīnīgais: kad 10. novembrī vēl salnas nāc bijušas, laiks silts...

nu sniega ne vēst. Ābolu rāvīa lieliska tā re-
cām, kā jaunām ābeļu augļu daudz, arī plu-
mes - Diena svētība. Kaut gan vasara tā jau
minēts, bija silta un jauna, bet rīna, seriiski
parasars, bija nelaimīgs priekš' daudzēm un
ta arī lietišķs priekš' mums: plosījās masalas,
kas prasīja arī vienu otru upuri. Tri tīnai
bija jāslimo ar minēto slimību, kura pēc
nādaīm dienām pārgāja - maitene izvele-
laja, bet dēls, Egards vecais jānītis, ārstēts
no rītejiem trim ārstiem slēdza savas actinas
uz miera 18. jūnijā Rīgā bērnu slimnīcā un 22.
jūnijā tika apglabāts Mazsalacas kapos...
Jānītis dzīve, slimība un seriiski mīrsana,
apromstota šās grāmotas beigās, pierienojot
tur rīna beidzamās izteicienus.....

24. novembrī noņemam beidzamās ābolus no
tās, tā sauktās "neprotētās" ābeles. — Ja, rudens
bija seriiski silts. Tās pašas dienas 24. jūnī va-
kara Mazsalacas kapos tika pēkst. 17. no-
tūvēts diēpalpojams - sveču vakars. Tri
mēs visi trīs apgaismojām sava mīlā dē-
lina un brālīša kopimu. Bija silts, mazliet
vējaini laiks, pil vakara gēme sāns uz-
sālt, un tas ir tas pirmais salums - var teikt
pirma salna šai rudenī. - 1934. g. parosari
tina gar Rēva robežu sastādītos egļes,
citi dēsti, izņemot vītulos gar jaunā dārza
malu, netika stādīti. Lepriestajā gadā (1933)
gar lielo māru, dārza rīta pusē tika
sastādīti vītuli no "Kafauskas" mājas,
bet šim 1934. g. parosari stādītā vītuli
tina vēsti no "Kusa" mājas. Dārza va-
kara pusē no jaunās kāts pa vītulu stāpām
tīva sastādītas klaras, liepas un elfgalos oši
un vīksnas.

Eglisū kōgs gar Rēnča kobeļu tīru turpinot. sastādī-
tas eglītes līdž vecai kūlī un eglisū galā viena priē-
dīte, ~~ar~~ kuras pagājušā g. pavasarī nolauza
~~atlasu~~ priekš Fānīšā dāras skujinas... šo
priēdīti, kā jau minēts, iestādīju mīlā, mierīgā
mierā aizgājušā dēla fānīšā pieminai... lai
stiepjas pret sauli, kā citi up rīna laimi...
stāvētie kocini un stāvēini. —

Pavasars auns, kaut gan par Lieldienām
bija ārkārtīgi silts laiks. Dārgā tīva
iedēstīta 2 ābeles, 1 bumbiers, 3 bērzi, cerini gar
apu un mājas priekšā 2 kastāni, no kuriem
1 tīva dārināts, bet otrs — korm tīnītis Ungu-
pils skolā izaudzinājis no sēklas. Mājas priekšā
tīva izvests jaunais cēls — tīrākā veidā,
kur stāps citu iedēstītas arī 2 potētās rozes
a Ls 4., pīrētas no dārznieka Lūsīš Mārsalā
1.10.35. tīva nopirktā melnrāiba gots no Lielcā-
cā — Jūlija — Ennas Gutman. Par pārdotām
govīm skat. ienēmu grāmatā.

Tā kā ar 1934. g. 1. okt. izgāju pensijā, tad pēc
damaņu un došādu formālitātes nokārtošanas
20. maijā 1935. g. saņēmām 1065 latus 68 sant.
Par 33 pensijas izdienā nokalpošiem gadiem pil-
spriests Ls 143.34 mēnesi, kaut gan no šīs summas
pagaidām atņēms Ls 10.13 mēnesi krūzes apkarotānas
nodrošinā.

Paziņo: Par pensijas saņemšanu 20.5.35. būtu jāstiprinā
nāvētā gatā, bet faktiski rīna jau pil-
spriests 4. aprīlī 1935., tas ir tēvs 1934./35. s. g.

1935./36. s. g.

Korpu apimta - graudnieki, aizgāja dzīvot uz "Kāramu" un viņu vietā par graudnieku no "Zalauiskas atnāca Jānis Silins, sieva Jūla, meita Anna un dēls Oskars, brāļi un brāļi. Sieva Jūla atļūdas bijuši esot piedzēries un apzagusies un tādēļ nosādīta ar 3 nedēļām ciltuma, t. i. no 8. 5. - 30. 5. 35. g. Rūjienā. Meita Anna, gadus 17 veca, pil gadījuma arī piedzēries, dzēriņi ālejoles un par to arī esot sodīta no tiesas, bez tam viņai esot da. Lādi sakari pat ar precētiem vīriešiem, piem. "Buna" jaunsaunnieku - Terinu. Pat graudnieks lielos būt darbīgs cilvēks, zināms, labs iemetējs... un jaunā gara stāvoklī audam uzdzied. Atļūdas pārprotuma un uz mūrnieku lūka, ieteikšanu Silinu apimta tika pienemta par graudniekiem, jo par viņu dzīvot, pagāmu un īpašībām nekā nezinājam. Reaferims, varbūt, tādēļ varēs ar viņiem kā nekā izliet. - Pavasaris, kaut gan Lieldienas bija siltas, stipri auksts vējains, salnas ar lietu, ~~un~~ sniegu un krusu. Kā jau 1934. 35. s. g. minēt 20. 5. 35 saņemam penziju par laiku no 1. okt. 1934g. - 1. jun 1935. g. Ls 1065,68.

Stenstais pavasaris turpinās, pēc tam ugnāca sausa vasara - karstums. Vasara bija neauglīga: ābolina vietā izauga smilgas, daļēji mājās pat smilgas nebija. Dāle plavās rēta un īsa. Mierī mājini kā kurpnieku "speili". Augas puslīdz pūdo. Sākot ar veciem Jāniem iestājas lietus periods: Jēme izmiera rājā kara bija grūti ievācama. Kūrtupē nolsīva un sarūga jēme. Daudziem rudzi palina nesēti un jēme neuzarta.

Jaņemot trīs - četr dienas saluma R - 3°-4°
lietus liet ar ļoti maziem pārtraukumiem.
Kaut gan ar ņemes darbiem gāja ļoti gausi, jo
groundniekam vairāk strādnieku nebija, kā,
ar maz īgņumumiem, viņi viens pats, tad tu-
del rūdīti tika apsekti; kā arī apmēram 2 pūrota
krievu, arī ņeme cik necik uzarta. Labi ka
tika laimā nokulta. Rudzi un krievu iekū-
lums-pietiekot, bet mieži - vaji, augas pus-
līdz. Lirni un sēklas ābolus vēl nava kult.
Ābolu rāža - laba un šodien 12. št. Tika
nonemti beidzamie. Šobrīd 3 govis: "Orbe",
"Maija" un rābā "Elpīte" no Lielseicā
jūlijos pirmtu govi pārdotām 27. sept.
tirgotāja Ohres unadzi Marsalacā. Pagājušā
nedēļā pārdotām arī reprints par š. 37.,
arī rūdīti valdībai tika pārdoti par š. 73.
Par piemē ienemti pāri par š. 200.
Šobrīd ~~tika~~ esmu ievēlēts par reprints
komis. priekšsēdētāju Braslavas krājaizdevu
kasē, kā arī par reprints komis. locekli viet.
augus apdrošin. biedrībā. Starp citu jāpiemin,
ka šogad vistas dējot daudz ola, bet go-
vis ilgi paliešot "ciet" apmēr. 4 mēneši.
29. jūlijā bijam ar brāli K. uz Kalniešu
un nokārtojām pēc ilgas "stīvēšanas", fināms
no viņa puses, obligāciju, kuru no manis
atpirka V. L. B. par š. 2000, no kuras pam-
mas pēc iepriekšējo nolīguma atmaksāji-
uzdāvināji, š. 500 naudā un attiecīgi
kilu ņimēs, ka arī izgatavojām piln-
tara generalkvītes, ka mums vienam no
otra vairs nevāru prasītu nava.
Tā pilnādu pārkaršanas aļdaļu š. 1500,
bet š. 500, kā jau minēt, saņēma brālis K., līdz

ar to R. māja iekārtota V. Z. B. par 2200.
Uz "Arto" mājam, ka jām iekārto nūnēts,
ar 1000 V. Z. B. parāds - aizdevums, no
kura dzešti 380 par uguns drošību atpūstā-
mo ēku, kura apstāta ar kriegeliem un segta
ar sārda jumtu.

1935. g. vasarā daudziem lauksaimniekiem
jēme ruden paliku neaparta un rudzi neap-
sēti. Kaimiņiem - "Renčam", "Gaidam" nava
ne vāga arta ne arī rudzi sēti. Īlgavīgais
ie "Renča" "Renčnieki" "Bēzini" nopirka "Milites"
nudegušv ovaļu ar jēmi, kur gan ir rudzi ap-
sēti un jēme aparta. - Sēdien jām 1. decemb.,
bet sniegs vēl nava bijis. Turstums gan bija
27 un 28. novemb. - 9° R. Paslaik atpūstis-
list smalks lietis. Ķiemā vispār bija maz
sniega un arī aukstums tikai dažas dienas tu-
rejos līdz 17° R. Ar graudnieku galu gata izstā-
nām, jo granti uz lieķu un arī uz mājo
celu cik nēra pīveda, arī salmi sils un
pelavos tika izskirti bez lielām ierunām.

1936./37. saimn. gads.

Silīnu dzimta - graudnieki, aizgāja dzīvot uz
Rozēnu pagasta "Mārciena" māju un viņa vietā
par graudnieku atnāca Augusts Ozols, sieva
Marta, meita Flēta 8g., dēli Jānis 4g., Indulis 2g.
no Inčukalnes Vīlciņa mājas. Satikšana notika
aprīļa beigās, jo ar graudniekiem un rentniekiem
izlēdzes mājas. Ozols esot solījis uz "Givnu"
par rentnieku, bet atstājis tur iemarsētu
roku naudu Ls 40 un atlicis.

Parasari mūrnieks Kaspars apmetā "edamo, gu-
lamo istabas, kalpa istaba un pil māizes
'krāsus piemūrēja vasaras plīti, kā arī apmetā
virtuves baldonu un parādes baldonam
uzlēja cementa trepes, par ko darbs vien iz-
maksāja Ls 54 pil brīva uzture. Jauno dār-
kā tika iestādīta sāheles un lumbieris, oļ-
galis Klaras, kuras vedu no "Branča" un
15. maijā Kalaušas plārā atpavallēra-
cūt iegrimu. Vecā vidus plēkšana tika ga-
līgi nuplēsta un viņas vieta iestādīta sarkn-
augi. Arī pil milā Fānisa napa tika
iestādīta. 5 dzīvības vecini, pirksti pil dārg-
nieka Lūis par Ls 2gābalā. Ja pagājušā
gada sēkla izrāva par neanglīgu, tad no-
pirku no "Vesera" 25 pudus augu par Ls 45.
un no "Kisulā" 8 pudus amieru par Ls 17.

pārējo žemi apseju ar sari sēklu, arī ābu-
līna septa tika pirkti par Ls 18 svarā 12 kg
Sobrīd 3 govis slaucamas, piens netiek rest,
bet pārdod sviestu par 60-55 cent. mārcinā.

Kortupļus apm. pūrvietu apstādīja 25. un 26. maijā,
pirmas augus sēja 29. maijā. Vasaras svētkos
nolija īst sējamlaižu lietus. Aina mācās
Mazsālos ģimnāzijas IV kl. un 21. maijā viņas klasē

izbrauca skolotāju parādībā uz Siguldu, Cēsim,
Raunu, Līlo kahlu ekskursijā. - Kā dzirdams,
tad brālis Rencis esot mājā pārdoris Fr. Bērfinam,
pēdējais taisnoties precēt viņa meitu Elmu.

Priekšliedzumu pirkšanai esot noslēguši 29. 5. 36.
pie Valmieras notāra. Vasara bija ļoti karsta,
lietus bija maz un tādēļ vasarojs bija vispār sa-
kot nepietiekams. Vairums jembropju dabija
knapi seklu un salmu gandrīz nemaz, jo
salmi sabira pelavās, tā tad lopharības
brūnums liels. Kājām minējā, mīērī un auzas bija
tīrā sēklas tiesā iznāca. Salmu maz arī pe-
lāvu necik. Rudzi parīsam 38 pūri un
krīsi 18 pūri. Kājām iepriekš minēts, dau-
dziem kaimiņiem mazu nebija sēts.

23. 6. 36. tīrā pārdota govī "Maija" par Ls 85
Matīšu miesniekam. Grandnieks Ozols vasa-
ros doļaus strādāja ļoti parīsi: jēmi vasa-
rojam neizstrādāja, zienu nekārtīgi ierāca,
jo tāle tīrā planta ar nalicētu planti-
māšim. Papurē visi grāvi netīrā isti-
riti, celma nenuvāsta, krūmi no
grāvienā neizcirsti. Ja tīrā aizrādīs, tad
mēsji lamājas... Siera pie darba uz lausa
gandrīz nemaz negāja, esot "gaidebās". -
3. okt. nāca pirmais sniegs ar lietu.

Arī 21. 22. un 23. jūnijā bija Rīgā uz "Sarkanā
Krieta" konferenci, jo no Mākslības ģimnāzijas
vīrs skolotājs Cira rudpes parādītā - uz šo
konferenci tīrā delegāti tīrā 2 skolnieci-
skolnieces. Šai mācības gadā tīrā
vairs skolas internatā nedzird bet pār-
gāja dzīvot kapsurga Plūmes mājā
pie decās Plūmes jūnāps Sporta idā 6.
28. 9. 36. bijām Mākslības baznīcā pie dievgalda.

Hiemvētki bijā silti un lietaini, ne sniegs
ne aukstums vēl šoxiem nav bijis, tikai.
dārī grādi - 4°R. - Sādim 1. janvārī 1937. g.
atkal silts + 4°R. un lietus. list.

Grandnieks, kā jau vispār ir zināms, ir tāls
rupjs cilvēks, nestāvēs, varmaši pievā-
ņojās šagars, noplēš sēta un kartis un
mīļus nodedfina, granti uz mōks cēla
nepiereda, pēc liguma bija daudz nā's ja-
dara, bet nepildīja to, arī rādīja pa-
lika necirsta, bet patvarīgi nodedfina
manus cirstus šagars un malna. Taisns
arī mēslus pārdot, jo lopsborību esot pircis.
Tā aramo ženi, kā arī plāras apstrādāja pa-
vīsi. Dārs labs plāras šturis palina pa-
visam neplanto. citur noplana jālei tikai
galis. Galu galā kā nekā ištīrām un vint
aizgājā uz Mazvētrī Vicātes pagastā.

^{izlīdēt} ^{katrā} ^{piet} ^{max} ^{dārgina}
Tikai ~~katrā~~ ~~piet~~ ~~max~~ ~~dārgina~~ ~~abiles~~ uzlika jaunu rādiu un
dēliņu juntu. Marta mēnesī tika pārdoti berzi finie-
ros par 65 stk rub. pēda ber pievešanas, t. i. uz vietas,
parisam 500 pēdas. Par pārdotu malna 40. otrā
burtnica "ieņemumi", 2 1/2 rub. asis.

1937./38 saimniecības gads.

6. maijā pusgraudnieks A. Ozols aizgāja dzīvot uz Vecates, Maģešu? Parcelēšanas nodaļā mierīgi. 13. maijā saņemta Polijas lauksaimniecības Ksaverij Lejersnys. Viņš esot strādājis lauksaimnieks, no īpašā sīva auguma, pavārģis, 27 g. vecs. Laiks rādās, ka viņš varēs veikt darbus un derumus.

22. maijā pārveidu jauno "drošību", kura īpašsājs Ls 280. Māja beigās nonāca māsai - Stenē... Lejersnys strādāja kā jau arfemnieks, rūpīgi nebiju, paskatīja, bet šķīns gan, uz rudens pusi varēn "atņemt", vasarā 2 1/2 dienas noslimoja. Parasari atveda no "Kuka" 10 klarinas un tā iestādīja jaunā dārzā gar iebraucamo. cēlni, strops lauzdām. No Maģešu dārznieka Lūss tika nopirkti 3 leisti ķirši (a Ls 3), kurus iestādīja dzīvojamās mājas priekšā un dzīvības kociņus 4 iestādīja pilnā mēlā jūnija kopā (a Ls 2). Balkons tika ierāmēts un ieglāzēts - darbs Ls 50, glāzes - stikli atdodas krosa un c. apmēr. Ls 50. Vecai klētij pilnā ābeles uflīva jaunu ocaidu un deliņu jautu.

Vasarā bija auglīga: rudzi - 16 pūri un pūrvietas un kvieši 12. Vasaras - mīdri, augas, mīdri 40 pūri, jo bija maģe sējums, jūni apm. 6 pūri, kartupeļi sevišķi lieli, arī dārzā saknes labas. Rudzis apseja apm. 4 ar pus pūrvietas un kvieši apm. 2 pūrvietas, Sabrīd tīkai 2 govīs - abas labas, jaunas. Raibā pašaudzēta, brūnā pīrsta ocaidā Vecates "Ošs" par 92 latiem. Tri aitrī sabrīd 3, divas "ķiršugas" un viena - jaunā stropām ausim.

Vasarā Ārīna bija pa Rīgu - jūrmalu apmērām 3 nedēļas. Škalas naida šķīvī mās. pusgaidā jāmācās visa, kaut gan viņa mācās nemaģe sērnīgi kā iepriekšējos gados, kad

dala skolas naudas tika atlaista. Dzīvulis
sūgād turpat - Plūmes mājā, par ko minēts pag.
gadā. - Abalu rošā sūgād bija arī laba un, sa-
parā ar agro silta parasani, ātri nogatoņojās. Lielas
plūmes ļoti mazs, mazās filas pietiekosā daudzumā.
"Vecais, Anotis" strādāja dūšīgi, kaut gan kuts, kā aif-
vien. Vasarā - parasani ugaru. ar transturn 1 ha
aušu jenes uz skolas pusi, un par 2 reip šķīvēsām sa-
mansāju Ls 13 ha. Rudī - jeni ugrārtot pakāpēm
A. Gutmanis no Lelšančiem, ugarot ar sariem
Jorgiem 2 pūrvietā par Ls 10. Cūkas 2, barojas
labi šobrīd 15 vrt. hūšjam apm. 7 pudi smagas.
Nabaga trusīši tērs vēl dzīvo viens pats, trusīši jau
agrā parasani nobeidz. Vistos - "leghorn" ļoti labas
dējās, tūcāi cākus neperē, tādēļ mpiran "bloja
Pauks" vienu filaišu vistu - cāli un arī aitu - štrups-
"ausi. Mazā mājinos neapdzīvota, viņa divas va-
sarā ceptu maizi un arī labība kōvēta. Dfī-
votāji pretīcas diezgan daudz, bet neviens ne-
bija pa prōtam, redzēs kā hūš uz priekšu. Tūcāra
malva pa daļai pārdota par Ls 55 kub arī uz vietu,
t. i. bez pierēšanas. Rudī - tūcā 99%, mitums 16%
pārdoti par nepilniem Ls 300, t. i. Ls 185 tonna.
Arī priekš malva pa daļai pārdota par Ls 35 kub.
arī uz vietu. Atlikušo sviestu pārdod par
Ls 0,55 - 0,85 #.

Par nūvēlosanu jāpiemin, ka parasani Fānis Rūp-
niers - saukts - Dubults, novedis sarn vecu sēriņu
Ligi uz Sopotām - Sausumiem un tur atstājis, lai "pacie-
mojoties" uz visiem laikiem. "Ciemsānās" izbeigusies diez-
gan ātri, jo izrādījies kā tur "labo garību" vairs nava...
divi "nabagi" jau tur esot un tā trīsais "nabags" tika pār-
vietots uz Alujos "Sēpastiem" pie vecās Smmas jaudpes,
kur viņa vēl šobrīd 18. vrt. dzīvo. Pats Rūpniers esot
atradis "isto mīlu" pie kādas Rīgas mānželē, kurai esot

atderies ar visiem sariem, vēseliem un citiem, "preis-
kurantiem", ka arī nodēvis savu bijušo tagad "kil-
pam" piederošo māju, kurā ierīkojusi "ēdienu veikalu"
un alas pārdošanu. Kad nejauši viņu Aļojs satika
un jautāja, ko šāda rīcība ar manu veco māsu
nozīmē, tad viņš man savā iportnējā drēbēs
tādu atbildēja: "Es jau viņai maksāju latu par
dienu, lai dzīvo, kur grib..." — "Ar Tu, noderejs,
ar kādu tiesību Tu drīkstēši šā rīcības, lai man
nerari viņas nāvi sagaidīt... no kādas nan-
das Tu maksā, vai^{tu} tiem 1000 latiem, ko Tu caur
manām norām pieksti siera — manas māsas,
saimēni? — atbildi!" Dzelteni bālā seja viņam
pastiepās garāna, rokas trīcēja, kājas lēcā-
jas, un viņš pasitās sāmus un uzgāda "kunīnā"
sēta. Paspēja atbildēt nesaimēnis, paspēja zināt
viņam paral. nosplaudis.

Rēdžesim, kas apbēlosies par nabaga pomešā
Līzi, vai viņas turaxie jeb Tas, kas visus
zēlos un spriež katram savu īsto tiesu...

13. I. 38. biju atkal Aļojs, satīcos ar veco māsu
Līzi, un tā uzzināju, ka viņa atkal dzīvo Aļojs
pie sava vīra. —

16. I. 38. šīna nolīgta rentnieks (Augusts) Bernis no
L. Sanciems. Rente — 210 latu gadā, izņemta
"fiek augļu dārgi, ganība uz "Štūra" pussi, 4 pūrv.
āķakša, 5 pūrv plavas (Sk. ligumu).

Sagād ugunsā agra ziema, sākot ar 16. XI.
un notureja līdz decembra beigām. Tad iestā-
jās atkušnis un afilo sniegu sāka kausēt,
un tā šis atkušnis turpinājās līdz sadiem
d. i. 8. febr. 1938. Pa lielārai daļai temperatūra
virs 0, pat līdz +4 R. Pastāvīgs sniega nēlam
nēl daudz, arī ūdens krājs, bet jeme jemu
sniega nav salusi. Satīssme apgrūtināta.

1938./39. saimniecības gads

Kā jau minēts rentnieks Arturs Berķis tīra nolīgt 16.1.38. m. ieradašam darba dienas priekš "gurgiem" ar sienu Milda un 2 mazaģadziem bērniem. Vasarā pie Berķiem dzīvoja arī Mildas māte un gana gaugi' pilnija 10g. veca meitene Mēģele. Kad ievācām dīnas par Berķi m. tiem saimniekiem - cēn, kur vīns agrāk dzīvojis, tad ieradās, ka vīns - B. ir cilvēks, kas nav starp cilvēkiem lauksaimniekiem, un šo spriedumu ^{un sevišķi Milda} par sevi vīns visā pilnībā mūsu mājā dzīvojot attaisnoja: patērīgi cirta mērķi, meloja, krāpa, kur un ko vien varēja. Par to, protams, viņam tīra nolīgt cirtot xāgarus, kas pēc liguma viņam pa daļai pienācīti. Ēdami gan uzāra, bet naudas apņēma nekārtīgi - nerienāsti, uzliemat - uzējat nāvētā dandfūm masliķu mēli, arī naudu zemē - papuvē tīra pēc mērādījuma pienācīgi iestrādāta.

Vasara bija ļoti auglīga, gads labs, siens un ābolu audis ārkārtīgi dandf. Piedzenot ar ābolu visas kūts - klets un mājās augšas tīra somētas plavā vēl 9 sienu - ābolu kaudes (starp tām mūsu 2 no iņemtam 5 pūrvietām plavu "Laka lipā". Šo iņemtas naudu zemes - upilna pūrvietā cēlnalā. Ipašām 16 pūru naudu. Arī mīstra starp jaunām ābelītēm lobā, tīrai savrita veltē, tadēl būrums iņāsa mafs. Arī piens tīra veltē uz Klāvanu - pienotaru un no 2 gorim indienas no 15.6 - 12.8. apmieram 20 - 26 kg dienā. Būrna gors saslīma sāra klepat un lapārst konstatēja tuberkulozi, tadēl tīra pārdota šīdam par L 125 (pirmta rīna par 92 lat) un 9.8. tīra par L 120 nopirmta Simas' melnraibā Smidra". Kartupli' augusi labi, kā arī citi sarak - augi, tīrai ābolu un plūmju mafs, bet jānāgas un upenes dandf. Arī "finieri" ķērsi tīra pārdoti par L 452, 09, (674 3/4 pēd) "Ligumna" finiai cam vīnlema

Rīgā. No finiem bērzu galotnēm tika pārdota
4 kub. asis malnas a L 55. Kukurass cirsāna izmaks-
sāja L 12, bet pagājušā gadā tikai - L 10.
Finu mācās M. gimnāzijas I klase, un skolos nauda pus-
gada tika samazināta par L 20. Dzīvotāji viņai
galduņienā šķēpa māja: glīts, silts, piemērots.

Vasarā bija silta jautra un, kā jau minēts, aug-
līga, bet rudens vēl jaunāks un siltāks: pirmais
sniegs uzkrāta naktī no 4. uz 5. decembri, bet dienā
sniegs pafuda un temp. C + 5°.

Beidzamo pusgada tīnai uz likuma pamata, kā skolot.
pensionāra meitai un sekmīgai skolniecei tika atlaista
visa skolas nauda L 60.

16. I. 39. par rentnieku uz trim gadiem tika nolikts
A. Mungultons - "Kurpnieks" m. graudnieks. (Stat. likums.)

Berģis aizgāja uz Vilni "Gilām" par rentnieku un
beigās izvērties bez kādiem parpratumiem, jo bija
palicis ļoti nāms sakarā ar gādību šajā t. i.

Min. Berģis iedzīvējis kopā ar Guras rentnieku Kņovu,
kuru beidzot apgādājis un ticiis arestēts par to.

Pie tiesas B - im piespriests cietuma sods, kuru no-
sacīti atlauda.

19³⁹/40. saimn. g.

6. maijā, kā jau iepriekš minēt rentnieks Bernis aiz-
gāja un ieradās jaunais rentnieks A. Mangulsons ar
sievu Martu, kurai maijā beigās piecpadsmitais bērns
Ivars Uldis), māti, mūsu Lidiju, kuras "civilais"
A. Melpis vairāk nodzīvoja seš, nei četrus dē-
vēs vietā Magsalacā, ja, "nodzīvoja", t. i. nestā-
dājis, bet šā tūko laimīgo nositu, par ko pat
kaimiņi brīnījās. Tāca pieņemta arī gamel Izolu meitene.
Tā kā vasara bija ārkārtīgi sausa - karsta - lietus
nelija, tad pirmkārt akās apstrūva ūdens, arī mūsu
arā neizdeva vairspiltienošā ūdens daudzumu un
rentniekam ūdens jau priekš Zākiem bija jāved
no Kurpnieku ezerā.

Rudzi visparīgi labi, personīgi iesulāms un nepilnas
pūrvētas 14 pūrus un 10 pūrus mīklas, arī rentnieks
varēja daļu mēģus pārdot, vasarājs - pietiekoss,
kartupeļu pietiekoss, bet visparīgi kartupeļu ra-
žā bija neapmierinošs. Ahalu bija seriōsi daudz
pārdevāms par kādiem 50 latiem, barojām cūkas,
devām goviem un neapmierinām arī veco "inci-ginju".
Seriski jāatgūm, ka ahola, neskatoties uz karstu,
sausu laiku, bija bez tērpjiem un neapmira, bet
turējis pilnāriem lias visrēlākam rudenim.
Sēns bija pamaš, bet ādaluīs visplašākā apkārtnē
galīgi izsals.

Balkons, balnons priekšnoms, jāle tīra izskrāsoti,
ifmarsais apm. 180 latu.

J. Braslīnam Stenēss tīra pārdots mērs. 220 kosi-pil-
des un egles par 1280 latiem, arī malka tīra pārdota,
sk. "mēra cont" šīs grāmotas beigās.

Pēc sausās un karstās vasaras sēroja ārkārtīgi dāļa
un austra ziema. Tā laimraksti ziņoja, tad šādi
austums necot piedzīvots mūsu zemē. Priekš apm.
600 gadiem bijusi jau austra ziema, bet ne tik barga

un dzila kā - 39/40. 5. g. "Vidzemes" kalendri atfīnēt
austums, kurš jaunrū un februārī turējis ap 30 - 34°C.
Mērā kustoņi un putni apsola, jaki apgrauza daudz
augļu un puķu dārzeņus. Ka - lienas, ne tikai augļu nami,
bet arī mērās nami būstot apsalsuši - nosālušī.

Anna 5. g. jumjā ļoti sērmīgi nobeidza Maizsalacas
Valsts ģimnāziju un sept. pēc liela konursa pārbau-
dījumu iztūresānas iestājas L. U. filolog. fakulta-
tē Rīgā. Tā kā skolu beigusi jaunotnei obligāta-

riski 1-2 mēn. jāstrādā kādā lauku saimniecībā
lauku darbi, tad arī Anna savus praktiskos dar-
bus nostrādā mājās, jo mums bez izrentētas ģimenes
pašu apsaimniekošanā ir dārgi, kādas 8 pūrvietas
aromģenes, 5 pūrv. plavas, ganības dala - aplūks uz
"Stūra" m. pusi. Pašlaik mums ir 1 ģirģis - "Ancitis",
2 govīs, 2 aitas un kā jām parast, pāra cūku.

10. februārī tika paglabāta Maizsalacas kaps Sa-
patas mōsa Anna, bija ļoti auksts laiks - 34°C.

7. aprīlī Alojās māsas Līzes parādīšana Alojās
kaps uz mūrīgo duru. Par Līzes beidzotiem
mūrīn gadiem minēts šis grāmots 37/38. saimn. g.

Vecais brālis - Kārlis, ka dzird, dzīvo laiku pa lai-
kam Milites skolā pie evān Bērgina - Dailas vīra,
bet pa lielākai daļai savās nopārdotās tēvu tēvu
mājās. Rēncis, kā "pansionārs".

Rentniens Mangulsons, saskaņā ar līgumu, dzīvo mūs-
mājā arī turpmāk, jo rentes nauda terminos līdz šim
ar mazu nokavēšanos ir samaksājis. Savāds cil-
vēks ir Mangulsons: kluss, noslēgts, parīši darbos, manus
aizrādījumus maz ievēro, par ko viņam šaisijā lietišķas
piezīmes un turpmāk stingri noteicu turēties pie
līguma. Līzens vārdus pārmoņģusī neesam, tadel
jācer, ka turpmāk darbi tiks veidoti kā pienā-
kās. Ta, nav jōki ar tiem "ģājģiem" šimīs laikos...

Bjūģis rentniens - Bernis, atkal izolāģģis darģģis

Kriminal noziegumus un mūsu mājā "nosuciti atkai-
sto sodu" (sk. iepriekšējā gada atzīmes) pašlaik līdz ar
citiem pārkāpumiem, izceļ Kurmī, kā apgrīd ieslo-
dīts uz 9 mēnešiem.

1940./41. saimniecības gads.

Kā jau minēts, kaulnieks A. Mangulsons dzīvo otrajā daļā un, var teikt, cik ne cik ievēro mūsu aizsardzības.

Mūsu lieldaļa apprecējis (kārtīgi bagūnā solaulājās ar A. Melnisi) un aizgāja dzīvot uz Mazsalauci.

Kā dienastūrci Mangulsons pieņēma sava sievas māsu Lelmu Langoci, kura galvenā mērķa izpildīja gana gaumi. Vasara bija ļoti silta un sausa, bet parastāis pēc ārkārtīgi bargās ziemas, auns.

Puķi un ziemas priekšpadevēs paridam: mēs šajā laikā no apm. pūrvietā iznācām 10 pūrus un 3 pūrus priekš no pūra birzē. Augas un vasarāja - labas; 25 pūri augu un vairāki kā divi pūri lielo pelēko firmu. Absolūti nebija paaukšis - tikai boļtās puķes, turpretim atāls - labs. Kartupeļu raža sevišķi laba - daudz un lieli. Citas dārzeņu saraknes un arī kūposti, pēdējie pag. gadā ne bija nemaz arī labi. Mērā augu un sēnu ļoti daudz.

Klaus attiecās uz augļu dārzeņu, tad jāsapar, cik pag. gadā bija daudz ābulu un plūmju, šis šogad rīst - dārzeņi bija galīgi tukši, šis tukšs, kā tas manā laikā, cik atceros (apm. 55 gadus) nava piedzīvots: jaunām divām ābelēm bija rādi 10 āboli un tie paši šāpaimi. Un kā gan lai arī dārzeņi būtu augli? jo vasara un sevišķi ziemā laiks karsts un sauss un daudz, daudz augļu roņu, sevišķi vecās ābeles un plūmes galīgi nosalūšas un vairums apsalsas. Siens arī bija maz, bet šūpat kā ābulu atāls labs, jo pēc Lānien ugnāca pietiekami daudz betas, un kaut gan lietis bija diezgan daudz, tad šodienas ilgi neprecēšas ar ūdeni un arī ilgi ūdens turējās dīlī "dibēnā". Mūsu ana - laba ana, bet pag. ziemā ūdens bija jāved no ošera, no protams, daļa kaulnieks, jo viņam bija daudz kustu: 5 govis, 2 zirgi un 2 kūči. Es daudziņš nobraucēju līdz pēnētāras

arai Klāmanī, ~~kur~~ kur man atlāva ūdeni ienest - melt.
Vasaras mēnešos šīna nodfiroja māja, tikai uz darānu
dienām nu brauca uz Siguldu. Puden iestājās atkal
augstprulā un, kaut gan jaunā valdība izdarīja da-
žādus pārvērtējumus, tad Iodēl viņa tīra ieskaitīta
Ivansa studentos.

6. maijā 1940. g. nosūtīju Lotr. lauksaimn. bankai
lūgumu, lai Arto mājā atpirk par 19000 latiem. Tū-
nija sākmāi brauca bankas agents agronomu-taut-
saimnieks Ilgo Smit (dpm. šulle - Šaidinos) un no-
stāvēja mājā par 17000 latiem. Galīgā lēmuma, pro-
tams, šķīst bankas direktors Gulbis. Vai direktors
savu lēmumu paspēja īgust - nezinu, jo tands pašā
dienā notika valdības maiņa un sarīcās armi-
jas ievērošana Lotrijā. —

Sept. mēnesī no Arto mājā atvērtā 3,2 ha
mērā gar Lielravītes robežu un ieskaitīja to
valsts zemes fondā.

Ar jauno agraru reformu tika nodibinātas, pēc lauk-
rāstu ziņām, 72,000 jaunu saimniecību 10 ha lielumā,
dzirdot dažādus sarežģījumus, jo domāpi zemes ieguvēji no-
tās atteicās. "Vintera" mājā nacionālējā un ierīkojā
MTS un zemes apstrādāšanas punktu, domāpi 20 zirgi,
Daži saimnieki nodod savas mājas valsts zemes fondā.
Kurpnieks, Pirens, Keskulte u. c. Es Arto mājā iz-
rentēju un domāju līdzšinēju daļu apm. 6 ha apstrādāt
kā jau iepriekšējos gados pašu spēkiem, bet no tā ne-
kas neiznāca: Kaut gan bija dekrets, ka izrentēt
mājas var, tik joizglūdz atļauja no LTK, un šāda
atļauja tika izsūtīta pamatojoties uz LTK lēmumu
no 3. marta 1941. g. ar № 1454/A. Domājām, ka mē-
zemes lietas mums nokārtotas, bet pēc darām dienām
tīra paziņots, ka zemes izrentēšana - nodrošana citai
personai - anulēta, un zemes apmērlietotāji var savu
zemi apstrādāt tikai pašu spēkiem, bet nepējas gadi-

jas gadījumā nodot V. Jemes fondā, t. i. tikai vien
māju ar visu inventāru - dzīvo un nedzīvo.

Kaut gan ir jau 25. aprīlis - laiks stipri auster; gar
mežmalām sniega kupenas vēl liela lietas. 15. aprīlī
bija Valmierā un pie tilta uz Pārgauju satiksme
vēl notika pa Gaujas upes ledu. -

Pensijas izmaksu man pārtrauca ar 1. janv. 1944. g.

Pa g. g. augusta mēnesi iesākās krievu valodas kurs;
kuros mācības pasniegt tiku apstiprināts, un tā no-
darbības tur līdz 15. III. 44. pasniegto ir nedēļas
apmēram 4 stundas. Atalgojums bija apm. Rbl 4 stunda,
izmaksa notika neapstiprināta, beidzot bija jābrauc
pašam parat pē nandas uz Valmieru. Ar jaun-
kareiviem, t. i. otru grupu, iesāku uz viet. izpildn
Komitejas uzaiicinājumu, krievu valodu pasniegt
otrā februārī, un tagad jau pasniegtas 44 stundas,
bet kā man Valmierā J. nod. tika paskaidrots, ka
priekš tam līdzināties paredzēti, bet strīdēti, un es,
laikam, atkāpju par šo darbu nedabūšot. Par
pilnāgu grupas apmācīšanu krievu valodā saņemmu
atalgojumu Rbl 366, jo izmaksa tika pārtraukta
ar 15. III. 44.

Augstskolā šogad lekciju nanda - Rbl 400, pusgads
tika samaksots iestājoties, un beidzot iesūtāt
vairākrārtīgi lūgumrakstus otrai pusgada - lū-
va skola un arī pusstipendija Rbl 100 mēnesī.

24. apr. nomira ventnieka māte Kristīna Hau-
gulsons, dzim. Kaimiņ, kuru novietoja ar fārmu
vecā rēti - labības rēti, apbedīta Alojas
pareizticīgo kapos 28. apr.

Pēc vairākrārtīgu lūgumrakstu papildinājumu
iesūtīšanas Valmieras apr. izpildn Komitejas soci-
ālās nodrošināšanas nodaļai 28. aprīlī 1944. g.
saņemmu caur viet. izpildn Komiteju pensiju no
Republikas gummām par aprīļa mēn. 5. g. 363,88k

Pensijas igmansa pēc vecās kārtības tika pārtraukta
ar decembra mēn. 1940. g., t. i. ik mēnešus saņemmu
Ls 128,92. līdz 1941. g. 1. janvārim. No bolševisku
valdības saņemmu arī par ~~četrp~~^{piecp} mēnesi pensiju Rbl 90,97.
Tina ar pārtikavienību saņēma arī pus stipendiju Rbl 200 mēne-
sī, jo par to bija pārticējis profesors V. Miške Lēnin.- Marks.
Katerinas radītā - maus bij skolens Tērcem pag. skolā.
Kas attiecas uz zemes fantojumu, tad pēc daudzu un daud-
diem lūgumiem izdevas m. apr. izpildu komiteja ar LR(b)P
pielūgumu 15.5.41. izdotā atļauja palikt savā mājā un
apstrādāt 5 ha zemes, bet pārējo zemi pag. izpildu komit.
bija slēdzināvi jāapstrādā un tā viena izpildu komiteja
apsēja mūsu pārējo zemi ar valdības sēnīti. Par pamatu
šādai rīcībai tika ņemts tas apstāklis, ka 7 g. esmu jau
min. (Specus) ka apstrādājis, bet pārējo zemi izrentējis -
izgraudojis, un man ir divas dzīvokļu ēkas, ka arī tas, ka
pasniegšu krievu valdību pilnvarotiem un jaunvarotiem, par
pēdējiem neesmu saņemis atalgojumu, kaut gan pasniegšu
80 stundas (a 4,40 rbl.). Tāpēc min, ka bija gan jāpildīja
darī kaigi brīdī, jo rāt izpildu komit. šādu izņēmumu -
paturēt daļu mājas, nepilnā, jo tad daudzi lūžat tad
gribētāju. Mūsu mājas zemes "afinētais klotājs" jau bija izre-
dīts un tas bija Grinvalds - Bīrņnieku jaunvarotnieks ar
savu dēlu Tāni, kas bija arī aizsargs, bet reāls grinvalds
pats bij. Komunistu valdība laikā esat bijis par čeni-
stu --- par no no Latvijas valdības notiesāt uz vairāku
gadīgu cietumā, bet šis projekts viņiem neizdevas, jo tika
atsērtis os augšnin. rāstu no 15. 5. 41. Valmieras apr. izpildu
Komit. ar LR(b)P pielūgumu (SK. min. rāstojumu, kura
norāstīt ir pie darba meitā), un tā mēs varejām palikt savā
mājā un apstrādāt savus 5 ha un Grinvaldiem bija jāpa-
liek Daunā un turšā. Reāls Grinberga Klotis "Purins"
bija varens nogriebejis mūsu "kopto" zemi pie savas mājas
un iesniegjis lūgumu, lai šim pārticējam divu mājas
zemi, bet viņa lūgums tika noraidīts. Reāls gruntnieks

Spriešis pieprasījis Broku mājas ganības, jo šim esot daudz
lopu, bet Brokam tikai 2. Tri tads lūgums ticis no-
raidīts. Aprieta sēkla mūsu partijā laikam lūs jāatdod,
jo tā ir izlīta no bolševiku valdības, bet man ir arī
no bolševinieku prasības par min. 80 stundām, kuras pa-
sniedza jaunpircējiem. Stundas pasniegt mani apai-
nāja pirmās bolševiku valdības pag. izpildu komitē priekš-
sēdētājs I. Lāgata, II - priekšsēdētājs J. Pace; kas kop-
ar citiem varas vīriem m. sieraun aizbēdza uz "paradīzi"
arī neatļāva mani no šī darba m. sūlīja parūpēties
par atliedzību.

1941/42. saimniec. gads.

Kā jau minēts, s.g. iesākam apstrādāt 5 ha žurnes, bet
pārējo aramo žemi apstrādāja un apēja ar savu sēklu MTS
punktā, ievērtis esot šis apm. 500 kg vasaroja. Jūnijā
mēs beigās kolēģiski laidām "kopās" un mēs 2 dienas un
naktis ar līpiniem un citām mantām - drēbēm, mēhlām
un tā tālāk nodrošinām par krūmiem. Krūmju Spricis
uzsūtīja mums kādu čeristu, kas gājis pie rīna žirņa pra-
sīt "mursānai", lai prasot velosipeda, jo mūsu jādzi-
tāds esot; par laimi velosipeds jau līdz ar citām mantām
bija krūmos noslēpts, un čeristam bija jāaiziet bēdā.
Vasarā bija silta, jauca puslīdz auksta: rudzi vispār drūz
pietiepoši; mēri tāpat, aužas, mistra-labi, abahins un
siens - labi. Mūsmāja šķirā ievērti 38 pūri rudzi, 8 pūri
kviesi, 10 pūri aužai, 1 pūris žirnis un 108 pūri aužu - kopā 165 p.
ābolu bija maģ - pāra pūri, kartupeļi paridam, tāpat arī
citas saknes. Vasaras darbi līdz šim pienācīgi veikti; bet
tā kā ^{22.10.}kasnāca sniegs apm. 1/2 pēdas biezumā, tad daudziem
kartupeļi palika žem sniega un ori aukstuma bijis - 10°C.
Reaģis, cik ilgi sniegs pieturēsies, jo ir jau nostāvējis
7 dienas. 22. augustā saņēmām gūsterni rāvē
Muscaus Tuxpobreni, kurš lienas ir krietus cil-
vēks un arī labs strādnieks. Tsi priekš vācu kara
spēka ienāvēšanas šķirā no kolēģiem aizvestas šķirā
dfimtas, un Daugules - skolā, palikušās sienas māsas man-
tas ar 4 rezumiem pārvestas uz mūsmāju. Pēc trīs mē-
nešu pārtraukuma (jūnijs, jūlijs un augusts) šķirā man caur
pag. valdi par oktobra mēnesi izmaksāta pensija 90,97 rubl.
Šķirā pārdoši iluži maģi apm. 800 kg par 89 kasp. kg.
No kolēģiem atsavinātā mūsu meža šķirā pārdoši ka-
gari, kurus nopirka bij. rentnieks Mangulšous, bet
rācie šķirā ienāvēt šķirā apturēti visi meža mate-
riāli un piespirti bijušiem īpašniekiem. Tri mūsu me-
ža vēl bija palikuši žagari, kurus vēl Mangulšous
20. sept. vedā uz savu māju, bet es, sajūgā ar

pagasta- un mērā valdi vesānu apturēji, un tā vēl daži
rezumi palīsa neizvesti, un tos pārveidāu uz māju.
No "Anotu" mājas jānāda Valstij; protams, pret at-
liarību 1,1 to maizes labības (rudzi - vīsi), 1,4 to
kartupeli, 1,2 to sienu - āķuļa, 0,4 to salmu.
Lains' aurots līdz - 25° R'. Gusternis pat-
laim cērt - jāgē nosalušās ābeles, Kuras
vairākos paņāpes ir mēlojūso ar sa-
vienu gārdiem sulīgiem augliem. Gusternis
nodfirojo apm. 9 mēn un nebija mums vairs
rojadfiss jo tika nolīgts atkal rentuils
E. Grabis.

1942./43.

Augšmin. sūmū. gadā par rentnieku bija Ernst Grabis-
~~stāsts~~ (Šķirtnis un Milva Grabis arī šķirtnieki - Kēle)
Kā Zarnānāis grāvis bija nosēdējs arī Kurni - Salmīeros
darba nomā, reizē ar Braslavas skolotāja Ramanis
Kudzi. - Paudzis bija diezgan labi, un jēmi rīn-
rentnieks, izstrādāji pietienāsi. Gada rente R.M. 280
un arī 4/5 no visiem mājas nodokļiem, ta rente, kā
nodokli bija kartīgi samaksoti (sk. līgumu).
Nādevas gan izpildīja diezgan mazā mērā, arī mēģinā-
mājos mērā priekš valdības negribēja vīst, bet galu
galā izpildīja. Kas attiecas uz citiem darbiem un
līguma pildījumiem, tad tie bija kartīgi reinti; un
arī sadzīvē būtu daudz labāka, jo kaimiņi Berģis
Spris, kas mūsu tēvu tēvu māji un mūsu brālī Rāzī
nomānīja, nebūtu Grabi, kā arī citi rentnieki
un mūsu gājēja cilvēki netiktu kūdījis. Ja ne velti
Sprisā brālis Martiņš vīns - Spris, par "Cūsku tēvu"
dēvē. Otrs launums bija tas, ka Grabis, kā meistars
choudžos būvēšanā, bija ar savu vīru ieguvis draugus
no mūsu pagasta koreiļiem, "varas vīriem" dēvēti.
Iznāca sarakstīšanas ar aprīnu reālu, un tur
protams mūsu "varas vīri" iekrita (sk. sarakstīša-
nās dokumentu uvrakstus)

1943./44.

Sini saimn. gadā par rentnieku bija Ernsts Bāliņš -
ists chaudiņas brūvētājs, kuru bija iedzīvojis nauda;
un viņu neviens nerādēja notvert, jo ja ne viņa na-
da, tad chaudiņa viņu iņķēstija no suda, un
viņš arī nepildīja līgumu, nepildīja ne klautas, ne šū-
lis ne citas gaitas. - No dabas viņš ne bija glūzi laimīgs,
bet viņa māte - īsta ragana, un māsa Anna - šķir-
tene - gāliģi poxlicusi; iņķēstusi sievietes, viņu tero-
rīzēja un teica: „Ernst, ja tu tā mē tā darīsi, tad tu
neesi vīrs!” un tas viņam nepatika, jo māte un
māsa viņu visādi „apstrādāja” - nedeva laiku ēst,
piērāca viņa mantas un darbu nepalīdzēja. Ēmes
kopšana Bāliņam bija sūnā lieta, viņš mainīja
jirgu, govis, uzpirka un pārdēva, pie laim dieggan
īnēsiģi priens seris, viņš bija īsts spekulants un
aprārtus galvenais brūvējis. Renti. Rēl. 280
kā ne kā nomarsēja, bet jeme ruden polina neap-
orta un sienu, salmus, kas paratari atlika vēn-
kartī pārdēva. Par visām savām nekārtībām, palai-
duibām un darādēm citiem grēkiem un nojēgumiem
viņš bija iespundēts tikai uz vienu mēnesi, no citiem
sūdiem viņš vienkārsi iņķēstija gan kā bēģlis
mērā un arī kā desertieris galā štabā.”
Ar vietējiem varas vīriem” vācu laikā negāja visai
labi: viņi bija, iņķēstot pag. vecāko A. Egliti;
padevusies dferšanai; un tā Bāliņš bija viņiem
„pēsmēreģis”. Eglitē prāta mēst kulis fiktivi
iņķēst kreiso draugu, bet aiz muguras viņus
bez ielastības apstrādāja - piev. skolotāja
Puteni un Karites rentnieku Māsenu. Pirmo
paspēja iņķēst no Braslavas, otrs, patēvoties
apr. valdes sekretārs A. Langina - iņķēst tēva
brāļa gādībai; iņķēst. Tā kā Annina kāds
lainu darbojas apr. valdē, tad man tur bija

ērtaka pieceja. Kā jau minēju apertana tika pierop-
ta, kur es dotību nenēmu, un caur to kritu viet. varos rīn
neāelastībā. Eglīt par mani dēlojās, ka es esot Komu-
nistu laimā slavinājis krievu valodu, draudējies ar
tiem, nederis rācu valdībai maltu un rāra mēķu,
un kā rentienu pienēmis sarkano grādu, tāds kā es
esot no mājās izliekams, jeb nismaz mājā ieliekams piln-
varotājs. Ja, 2. padērās citu iespaudivu, caur ku ne
tikai citiem, bet arī rīnam pašam radās daudz nepatī-
šānu. (Sk. sūdfības konstu nūvārstus)

1944. 45.

Bālinā vietā par rentnieku nolīgu P. Burvudu no
L. Lōles, kurš ir pirms jūrgiem diva iesauktā armijā.
Tā ka ligums bija lielumīgi apstiprināts, tad cikt
rentnieku ligto aerareju, bet rina siera jūgos
rentuācu, nu tā visa mājas ģime bija bez algo-
ta darba spēva jāapstrādā, kas protams nebij
iespējams. Priekš ar ligumu attiecīgās iestādes, lai
dod aizrādījumus, kā rīkoties turpmāk. Pagal-
dei bija jānūpejas par karā iesaukto ģerūji apstrā-
dāšanu, bet šāds to daudz vērā nenēma, un it
kā no šēlostības man parasavē 2 ha ar trak-
toru un mana rēkina tika uzaris - nu tā
bija visa rentnieka ģemes apstrādātāna. Tā
tad tek. g. apstrādāju faktiski tikai 5+2 ha: 7 ha
mūduši, kas tika no Bālinā neapstrādātā ģe-
mē vēl apseiti neifaugā. Septembrā beigās
raciesi aizmura, un mūsu ģemē atkal nodibī-
majās Padomju iekārta, kura ar modernu aplinā-
visu mūjās ģemē - protams arī nearto un uesētu
nu tā nebij iespējams īspildīt ^{modern} kaut gan no
faktiski apstrādātās ģemes tika nodaras īspil-
dītos ar ufrīju. Janvārī: šaliba - 2509 kg, kar-
tupeli - 1431 kg, gāla - 150 kg, piens (no 2 govīm) 300 kg,
ciens - 300 kg, rēlva - (no 2 aitām) 1 kg, lauksaimniec-
ības nodoklis līdz 31. janvāriem 1945. g. = Rbl 1690,00.
Kara nodoklis līdz 31. 5. 45. = 37,50 rbl no
personas. Par modernu un nodokļu samazi-
nāšanu ir iesniegti. Ligumi attiecīgās iestā-
dēs - reafēs kādi būs pamoākami. Janvārā
mēnesi no mājas tika atgriesti 3 ha mēnā un
viena saimniecība ar mazo māju, veco kūti
ar 14 ha platības, ar "Dentera" plara ha, 6
ieskaitīta Vālsģemju "fondā. Manā rēcībā at-
stātas pārejos 3 ēkas un 14,1 ha ģemes gar ķelcehi.

Nā 15. 11. 45. skaitas kā Tocūpaxa agents Braslavos
pagastā. Mans uzdevums pārapsvešināt mājokstus,
mēbeles, inventāru un arī dzīvību cilvēcību. Tūlītā strā-
dā Mažsalacas pilsētas izpildkomā. Tā kā man tika
no viet. varas uzliktas pienāks: malnu cirst, labību pār-
vadīt, kartupelus uzlādēt vagonos, ko protams ne-
cuma dēļ attiecos darīt, tad man uzlika augstminēto
dienastu, t. i. būt par agentu valsts apdrošināšanā Maž-
salacā 22. inspekcijā, caur ko esmu no visām šķērtīm
atskrabināts, kaut gan tad nu tad tieku uzaicināts
izpildīt dažādus raustu darbus tulkojumus: arto
rakstīšanu jauniem ģimenes ieguļiem, šķērsu pienākumus
piem, pie ģimēņu kontroles. 26. 11. 45. Ģimēņu bēgle
Oļga Tyxoba ar 5 bērniem, tika novietota mūsu
mājā 26. 11. 45. un šobrīd vēl turpat dzīvo, uz
Ģimēņu atpakaļ negrib iet, šobrīd pārtiek
no dīdēlēšanas. Bērni recumā no nedēļas —
12 g., kad pilnums tika novietoti, vēršot
rācu darba dienastu. — Sākot ar decembri 1944.
tiek maksāta pensija Rkl. 90, 97., t. i. tā pati.
Suma, ko maksāja 1940. g. (Vācu laikā pensija maksā-
āja apm. gadu laikā Rkl 9, pēc tam Rkl 25, bet
no 1. apr. 1943. Rkl 81, 25.) Tā tad visā pensiju lai-
kā neesmu pensiju saņēmis 1944. g. par augusta
mēnesi un 1944. g. par septembri, oktobra un
novembra mēnešiem. Kas attiecas uz bēgļiem-
vriem vispār, tad viņi ir isti „parazīti”: dar-
bu negrib darīt, uz dzimteni atpakaļ brānc tikai
dāri, kaut gan vairāk kā tīzi no valdības uzaicināti
to darīt. Ģimēni šeit darīdi: šeit varot pārtikt
no dīdēlēšanas, t. i. bez darba, tur būst jāstā-
dā kalpošos, jo kalpošus un sovhozus vīdi ne
acu galā nenar ierafēt. Dāri no viņiem prot
arī laupīt un zagāt, par ko protams tiek bargi so-
dēti. Rēģos arī vēl šobrīd dzīvo 6 bēģi, kuri

ignemot maģo puinu, visi tika nodarīnāti, kā gani
un strādnieki. Kas atlieks up atalgojumu, tad ir
liela domu storpība: strīdas un sūdzas. Minētam
Reiča krievu ir dēls saukts Ferarov, liels pip-
manis ar pomažām īsinām un rupju baki, ka-
ram, ka paši sūsta esot tikai 14 gadu. ~~vec~~
Septembra beigās vecais Sturis - Lība dēls Gutmanis
sarā mājā, kuru viens pats apdzīvoja, jo visai-
dzīve bija nogadāta Jann Sauters, tika aplaupīts
un nāsists. Kāds viņu nogalējis kāp šim vēl
nava fināms. Klist dāzādas baumas... Tiek da-
dādi runāts. Jāpieņem ka rīns - Sturis ar savu
znotu O. Grāpi, kurš bija jau iesaukts ^{vācu} armijā, dzīvoja
nesatikīgi, un savu meitu rīns dēvēja par sātamu,
un gatavoja viņus - znotu ar meitu ^{deļa} ~~un~~ dēlu, no mājas
pādzīta un, citā maģ fināms, ne bez iemesla. Jā, ko
tur teikt? Paruna saka: „Abals no ābeles tāla
nervīt.” - Vācu kara spēku postījumi tiek iz-
laboti, tā Urģos dzīvojam domhis ir sen jau kā-
tība. Ari Maģsalacas tilts ar kaprih tika nodots
publiskas lietošanā. Lielais dzelzceļa tilts pār
Sālaču gan vēl šobrīd stāv suspridzināts.
Tā kā mēri, seriši ap „Skano kalnu”, pārpildīti
ar mīnām un citām sprāgstvielām, tad tie tiek
atminoti - arspridzināti ar seriši lielu troksni.
Vācu gūžu „Anciti”, kas tika braukts 12 gados (divpa-
smi) igmounijā pret baltu teli 1944. g. 10 decembrī.
Balta tele atvērsās 24. febr. 1945. g. Vecais Tr-
mans no Skanīkalnes Vec Tauršiem minēto baltu go-
znu atveda un „Anciti” aizredas. Marta mēneša
sākumā mūsu pagasta aizsargi tika arestēti un
aizvesti - dzird šobrīd vel esot Valmierā. Šorip
aizvestiem aizsargiem ir ori 2 sierrete. Marta
Bzīte no Vec Sautiem - bij vācu laima pag. vecānā māsa,
un Elza Lejma no Kreišmaiem - aizsardz priekšniece.

Sākot ar 1945. g. janv. jāmaksā kara nodoklis
no personas 266 rbl. lauksaimn. nodoklis 794 rbl. 20k.
ēnu un kustoņu oblig. apdrošināšana 100 rbl.

Nodēvas šādas: Grauds 504 kg, (to skaitā parīķos 302 kg)
kartufeli 504 kg, Siens 207 kg, piens 375 kg, olas 50 gab.
viļņa 0,5 kg un aitas, gale 70 kg (to skaitā cūkas galvas 21 kg).
Jūnija mēn., balta teli-gori, kurai klaukumi lija
tikai 3 pupi, izmānījām ar "Branča" gori veco "Baiba"
t. i. Branča vietā galā mūderu Balta gori, kura
svēra 300 kg, bet Branča gors tikmēr aprēķināta uz
450 kg.; tā tad piemarsāja Branču 515 rbl. t. i.
pēc valsts tarps. Šābrīd vēl skaitos kā agents

Gostacha 22. inspekc. M-cā par Braslavas pagastu.
Beidzamās ceturksnās plānu izpildīt nerun, jo
brīvprātīgi apdrošinot pilsoni attiecas - neesot
naudas. Netaktiskākais pie rīst tā ir tas, ka tā
saucikie pārmundnieki sarus kustos, ēģumus, inven-
tāru neapdrošina, attiecas, ka viņiem priekš tam
liedzēlu neesot. (Pārmundnieki - izpildu konit, aktivistu
un citi rietēji valsts darbinieki). Kā agents tikmēr
atalgots no iekasētās naudas 60%, un par trešo
gadu esmu saņēmis apm. rbl. 800. Kā jau minēts
pensiju saņēmu Rbl 90,97 un augusta mēn. Rbl 268
ieskaitot arī tenora mēneša 90,97 rbl. -) Starpība.

Bet sākot ar 1 sept. līdz šai dienai (14 dec. 1945. g.) tikai
Rbl 75 mēnesī. - Vasara bija nēsa, lietaina, neauglīga,
katru rāji, jo vairums labāno audžu tikmēr atņemti,
kartufeli spļinka vietā vietām, krievu, mēsai, augos kā
par daudzi agri apēti, bija valaimi (sēšanai bija no-
teints termiņš.) Ēdama, rādās lūs šķirī aunsā, jo
sākot ar 8. dec. līdz 14. dec. temp. = - 12°C - 19°C.
Šādiem patēnis - laikam lūs atņemti. Kas attiecas
uz šķirī, nartam un citām gaitām, tad, kā Gostacha
agents, esmu no tam atbrīvots. Tri mēneši līdz
sēnu nevādas personīgas klaušas nava apliektas.

1945./46. saimn. gads.

Tā kā par augšminēto gadu jau daudz kas
iepriekšējā gadā aprādīts, tad šen. gadā tūs
mažāk ko rakstīs. Kas attiecas uz nodarbeni,
tad jāpiemin, ka Kara aizdevumu, kaut gan brī-
prātīgi, tika samaksāts apm. 3 nedēļās
500 rubli. - Kas attiecas uz varu, tad āboli
bija diezgan daudz, siens tika soplauts op-
nēram pusplāras. Ir daudz māju, kur siens
nemaš nava plant - gan darba rakn trūka-
ma dēļ, gan slāpuma dēļ, tāpat, ka
daudz māju, tāpēc iemiesla dēļ rudzi pa-
lika neapsēti. Jāpiemin ka šogad gurķu bija
serišni labi paderušies. Na, "Artolem" atsavi-
nāta saimniecība 15 ha šogad daļēji tika no-
vērta īppilda komit. apstrādāta. No manis
iesētas ruņķus pie trākas robežas esat īfrū-
lusi Rjūneno, iekaut apm. 20 pūri māju, arī
soluši turpat palikt. Māja mājiņa pa-
lika neapdzīvota, vērā rūti. Lietu "Rēnēce"
krievi - beģi, arī saknu dārzus "un ganida
īfmautoji min. krievi". Vecais krievs - Terentijevs
1945. g. rosarā strādāja pie īpildes komit priekš-
sēdētāja Lietu "Rēnēce" kā algots darba
īpērs. 21. augustā nopirkts no krievu beģļiem (1944 g.)
"mūs" - īrželis, īfyr "par kuru samaksāt
"Kullāo, filcā gābavī, kurpes, rad mala apm.
2 metri un piederāms adenis. Novembrī īfyr
pārvārstīts uz manu vārdu, īflokta "man vīns
pose. Ta par augšmin. gadu var teikt, ka tas
tika noslēgts c īpēcām novērtām". Šu apdro-
šināšanas aganta pienākumu īpildīšanas īfbei-
gānos, man liels īfhlīsta dāzādas īkūti un
natural klavās. Patīn īspārīgi "kēm vīdēja
āboli labi paangusi, tūcī jau pusgatarus

sara ragt, bet palivās todēl diezgan pašiem
14. maijā 1946. g. apbedīts Kīts Šaukums 83 g.-
māsa Anna vīrs. 21. augustā, kā ticis finit,
Sverdlovkā slimnicā miris Kustmeiņas Leontijas
vīrs - Mārtiņš Štraubergs. - Vasara bij diezgan aug-
līga - ziema mērena; sniega pietīva.